

Вивчення досвіду становлення оцінки технологій охорони здоров'я в Німеччині

Косяченко К.Л., Гаврилюк Я.Д.

Національний медичний університет імені О.О. Богомольця, м. Київ, Україна
Кафедра організації та економіки фармації
provisor@i.ua, yaroslava.gavrylyuk@gmail.com

Вступ. Оцінка технологій охорони здоров'я (ОТОЗ) направлена на покращення роботи системи охорони здоров'я, інформування фахівців галузі для підвищення ефективності функціонування закладів охорони здоров'я шляхом використання надійних, заснованих на фактичних даних, результатів лікування та підходів доказової медицини, щоб дати чіткі та послідовні рекомендації щодо оптимального й ефективного застосування технологій охорони здоров'я для окремих груп пацієнтів. Використання таких підходів дозволить поліпшити результати функціонування системи охорони здоров'я. Оскільки в Україні ОТОЗ знаходиться на початковому етапі впровадження в практичну медицину, для досягнення оптимальних результатів доцільно проаналізувати досвід країн, які вже успішно застосовують ОТОЗ для прийняття управлінських рішень, а також для ефективного використання обмежених фінансових ресурсів охорони здоров'я. Серед таких країн – Німеччина, досвід впровадження ОТОЗ в якій становить понад 25 років і може бути корисним для системи охорони здоров'я в Україні.

Матеріали та методи дослідження. У дослідженнях використовувалися такі методи як історичний, порівняльний та узагальнення. Досліджено іноземні наукові праці, офіційний веб-сайт Німецького інституту медичної документації та інформації.

Результати досліджень. У Німеччині в 1994 році було засновано Бюро з оцінки технологій при Німецькому Бундестазі. До обов'язків цієї організації входило керівництво проек-

тами, під час яких розроблялися та адаптувалися до німецької системи охорони здоров'я методичні стандарти процесу ОТОЗ, а також перевірялися на практиці деякі пілотні проекти ОТОЗ. Згодом, у 2000 році відповідальність за впровадження цієї програми була передана Німецькому інституту медичної документації та інформації (НІМДІ). Для ефективною реалізації зазначеного напрямку було засновано Німецьке агентство з ОТОЗ при НІМДІ, яке нині знаходиться в місті Кельн. Основною метою діяльності цього агентства стало виконання поставлених законодавством завдань зі створення інформаційної системи для оцінки ефективності медичних методів і технологій, а також супровід та нормативна підтримка цієї системи. На сьогодні пріоритетним напрямом роботи агентства є створення безкоштовної і загальнодоступної інформаційної системи ОТОЗ та супровід її засобами інформації. За результатами проведеної діяльності агентство публікує матеріали і проекти з ОТОЗ. Починаючи з 2004 року відповідальність за експертизу та складання звітів покладено на Інститут якості і ефективності охорони здоров'я.

Усього в Німеччині передбачено 6 етапів у процесі складання звітів ОТОЗ. На I етапі виконується систематичний аналіз літератури, який є основою для звітів та включає в себе визначення стратегії пошуку за допомогою релевантних ключових слів. На II етапі виконується реферативний огляд, що охоплює результати документування літературного огляду, резюме результатів пошуку з питань політики в сфері охорони здоров'я, наукові питання за темою,

а також встановлюються критерії включення і виключення окремих даних. III етап передбачає складання проміжного звіту, в якому враховуються політика з питань сфери охорони здоров'я, сучасний стан науки, визначаються найбільш важливі питання для дослідження та обов'язковий опис кількісних і якісних результатів. IV етап присвячений формуванню попереднього варіанту заключного звіту, в якому наведено опис методики і результатів дослідження, обговорення дослідницьких питань, відповіді та рекомендації до них. V етап включає в себе заключний звіт, в якому враховуються всі зауваження внутрішніх і зовнішніх експертів. На заключному VI етапі публікується остаточний звіт у базі даних Німецького агентства з ОТОЗ і в «Журналі медичної освіти» (видається німецькою громадою представників медичної освіти). Слід зазначити, що база даних зі звітами з ОТОЗ має відкритий доступ, що, у свою чергу, дає можливість кожній зацікавленій особі отримати необхідну для себе інформацію.

При складанні звітів також беруться до уваги різноманітні економічні аспекти, що може призвести до виключення технологій з каталогу послуг обов'язкового медичного страхування. Складання звітів та отримані результати сприяють оптимізації планування й оцінки витрат, проте, їх необхідно використовувати завжди індивідуально, зважаючи на кожний конкретний випадок.

Висновки. Позитивний досвід упровадження ОТОЗ у Німеччині свідчить про необхідність створення агенції в Україні, яка буде на законодавчому рівні опікуватися питаннями оцінки технологій та розробляти конкретні вимоги до їх вирішення, а також встановлювати необхідні етапи складання звітів. Відкритість звітів для вільного доступу дає змогу фахівцям галузі охорони здоров'я отримувати нову й актуальну інформацію про новітні технології у сфері охорони здоров'я.

“ Косяченко К.Л., Гаврилук Я.Д. (2020). Вивчення досвіду становлення оцінки технологій охорони здоров'я в Німеччині. *Фармакоекономіка в Україні: стан та перспективи розвитку : матеріали XII наук.-практ. INTERNET-конф., м.Харків, 22 травня 2020 р.* 175-176. ”